

Adresa:
Kneza Miloša 4
11103 Beograd
PAK 106915
Srbija

Telefon:
011/3344235
Fax:
011/3344425

e-mail:
office@yucom.org.rs

web:
www.yucom.org.rs



YUCOM
Komitet pravnika
za ljudska prava



Савет за штампу

Комисији за жалбе

Краљице Наталије 28
11000 Београд

Поштовани,

Комитет правника за људска права – YUCOM, заједно са Институтом за медије и различитости - Западни Балкан, делујући у оквиру својих циљева који се односе на промоцију и заштиту људских права, подноси

ЖАЛБУ

Комисији за жалбе Савета за штампу против дневног листа „Вечерње новости“ због повреде Кодекса новинара Србије.

Комитет правника за људска права – YUCOM као организација која се дуги низ година бави унапређењем и заштитом људских права и у чије статутарне циљеве спада пружање правне заштите различитим групама људи, подноси жалбу Комисији за жалбе Савета за штампу, сматрајући да је објављивањем текста у штампаном издању листа „Вечерње новости“ прекршено неколико одредби Кодекса новинара Србије, пре свега тачка 5, одељка IV (Одговорност новинара) која обавезује новинара да *поштује и штити права и достојанство деце, жртава злочина, особа са хендикепом и других угрожених група*, као и тачка 1 одељка VII (Поштовање приватности) која налаже да *новинар поштује приватност, достојанство и интегритет људи о којима пише. Право на приватност је сужено када је реч о јавним личностима, а посебно носиоцима јавних функција*. Садржај на који се улаже жалба сувишним детаљима штетно утиче на јавност у целини, те се утврђивањем повреде Кодекса у конкретном случају штити интерес целокупне јавности, посебно малолетних лица која су нарочито подложна штетном утицају.

Образложење



Комитет правника за људска права – YUCOM
Kneza Miloša 4, 11103 Beograd, PAK 106915, Srbija
011/3344235, 3344425 | office@yucom.org.rs | www.yucom.org.rs

У штампаном издању „Вечерњих новости“ 6. маја 2023. године објављен је текст **„Сејао смрт па се крио међу кокошкама“** који говори о масовном убиству у околини Младеновца које се догодило почетком месеца. У овом тексту детаљно је описан злочин, као реконструкција догађаја, уз објављивање наводног редоследа лишавања живота жртава, а текст садржи и мапу кретања окривљеног са редоследом догађаја. Овај текст је објављен на насловној страни листа „Вечерње новости“.

Информације подељене у овом тексту веома су осетљиве и потенцијално могу бити веома узнемирујуће и штетне по породице жртава, њихове ближње али и целокупну јавност. Детаљним описом одигравања овог злочина, који садржи и наводни редослед лишавања живота жртава кривичног дела, повређена су права на приватност и поштовање породичног живота породица жртава овог масовног убиства, као групе људи. На овај начин је прекршено неколико одредби Кодекса новинара Србије, пре свега тачка 5, одељка IV (Одговорност новинара) која обавезује новинара да поштује и штити права и достојанство деце, жртава злочина, особа са хендикепом и других угрожених група. Такође, тачка 1 истог одељка (Одговорност новинара) препознаје да је *новинар, пре свега, одговоран својим читаоцима, слушаоцима и гледаоцима. Ту одговорност не сме да подреди интересима других, а посебно интересима издавача, владе и других државних органа.* Објављивањем спорног чланка лист „Вечерње новости“ поступио је супротно цитираној одредби Кодекса новинара Србије, ставивши интерес редакције и издавача испред интереса жртава, њихових породица и целокупне јавности.

Текст, такође, у потпуности открива идентитет погинулих, укључујући имена и презимена, године и фотографије жртава, с тим да су малолетним жртвама замагљене очи на фотографијама, што не умањује чињеницу да су објављивањем места извршења кривичног дела и пуног имена и презимена њихови идентитети фактички изнети у јавност. Овим је право на приватност породица жртава угрожено, а објављивање ових информација противно је и Кодексу новинара Србије. Прекршена је тачка 1 одељка VII (Поштовање приватности) која налаже да *новинар поштује приватност, достојанство и интегритет људи о којима пише. Право на приватност је сужено када је реч о јавним личностима, а посебно носиоцима јавних функција.* Смернице у истој тачки истичу да код извештавања о несрећама и кривичним делима, није дозвољено објављивање имена и фотографија жртава и починилаца које их јасно идентификују.

Објављивање овог текста није било у интересу јавности, потенцијално је додатно узнемирило породице жртава, али и целокупну јавност у кризној ситуацији у земљи. Овакво извештавање може изазвати и панику у јавности, као и штетне ефекте, попут копирања злочина и „ефекта заразе“ који подразумева понављање различитих насилних инцидената у блиској будућности. Овакво неодговорно извештавање је веома опасно, узевши у обзир да су се у Републици Србији догодила два масовна убиства у четири дана која су претходила објављивању текста. Треба узети у обзир и да је текст објављен током дана жалости проглашених у Србији поводом два масовна убиства у којима је погинуло осамнаесторо људи, углавном деце и младих. У овом периоду непосредно након злочина, јавност је била нарочито осетљива, а овакви садржаји додатно подстичу осећај страха и узнемирености.

Због свега наведеног, предлажемо да Комисија за жалбе Савета за штампу, након спроведеног поступка, утврди да је објављеним текстом лист „Вечерње новости“ повредио Кодекс новинара Србије, као и да наложи листу „Вечерње новости“ да објави одлуку о учињеном прекршају. Сматрамо да



последице прекршаја Кодекса могу превентивно да утичу на штампу да се убудуће придржава Кодекса новинара Србије и одговорно извештава.

У прилогу достављамо насловну страну и спорни чланак објављен 6. маја 2023. године.

У Београду, 01. јун 2023. године



Јована Спремо, статутарна заступница

Комитета правника за људска права - YUCOM

